

عملکرد ارتش جمهوری اسلامی ایران

در عملیات ثامن الائمه (ع)

مؤلف:

مروّت آزادبخت

انتشارات دانشگاه فرماندهی و ستاد ارتش جمهوری اسلامی ایران

۱۴۰۳

سرشناسه	: آزادبخت، مروت، ۱۳۲۷
عنوان و نام پدیدآور	: عملکرد ارتش جمهوری اسلامی ایران در عملیات ثامن الائمه (ع) / مؤلف مروت آزادبخت.
مشخصات نشر	: تهران: ارتش جمهوری اسلامی ایران، دانشگاه فرماندهی و ستاد، انتشارات دافوس، ۱۴۰۳.
مشخصات ظاهری	: ۶۱۷ ص: مصور(رنگی)، نقشه(رنگی)، جدول.
شابک	: ۹۷۸-۶۲۲-۸۳۳-۰۲۱-۱
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
یادداشت	: کتابنامه: ص. ۵۵۷ - ۵۶۱.
موضوع	: جنگ ایران و عراق، ۱۳۶۷-۱۳۵۹ — عملیات ثامن الائمه Samen-ol-A'emeḥ ۱۹۸۸-۱۹۸۰ Iran-Iraq War,
موضوع	: ایران. ارتش
موضوع	: Iran. Artesh
موضوع	: جنگ ایران و عراق، ۱۳۶۷-۱۳۵۹ — نبردها Campaigns ۱۹۸۸-۱۹۸۰ Iran-Iraq War,
شناسه افزوده	: دانشگاه فرماندهی و ستاد آجا. انتشارات دافوس
اطلاعات رکورد	: فیبا
کتابشناسی	

عنوان: عملکرد ارتش جمهوری اسلامی ایران در عملیات ثامن الائمه (ع)

مؤلف: مروت آزادبخت

طراح جلد: علی ناصری

صفحه آرای: امیرحسین رضائی

ناشر: دافوس

شمارگان: ۱۰۰۰

تعداد صفحه: ۶۱۷ ص

نوبت چاپ: چاپ اول

تاریخ انتشار: ۱۴۰۳

چاپ و صحافی: مدیریت چاپ، انتشارات و فصلنامه دانشگاه فرماندهی و ستاد آجا

قیمت: ۶.۴۰۰.۰۰۰ ریال

نشانی: تهران، میدان پاستور، خیابان دانشگاه جنگ، دانشگاه فرماندهی و ستاد، انتشارات دافوس

تلفن: ۶۶۴۷۰۴۸۶-۰۲۱، ۰۲۱-۶۶۴۱۴۱۹۱

مسئولیت صحت مطالب بر عهده مؤلف می‌باشد.

کلیه حقوق برای دافوس آجا محفوظ است. (نقل مطالب با ذکر مأخذ بلامانع است).

فهرست مطالب

بخش اول: کلیاتی در مورد اختلافات مرزی و قرائن و شواهد جنگ	۱۷
ریشه اختلافات، وضعیت مرزها، تحرکات مرزی و قرائن و شواهد جنگ احتمالی علیه ایران	۱۸
الف-ریشه‌های اختلافات مرزی ایران و عراق با نگرش به گذشته تاریخ ایران‌زمین	۱۸
ب- ریشه اختلافات مرزی ایران و عراق قبل از تشکیل دولت عراق	۱۸
ج- ریشه اختلافات مرزی ایران و عراق از ابتدای تشکیل دولت عراق	۲۱
وضعیت مرزهای ایران و عراق قبل از تهاجم سراسر (۱۳۵۹/۶/۳۱)	۳۱
الف- تدابیر دفاعی برای جلوگیری از تجاوزات نظامی عراق قبل از پیروزی انقلاب اسلامی	۳۴
ب- راهبردهای سازمانی	۳۷
مأموریت و وظایف ارتش جمهوری اسلامی ایران	۴۳
مأموریت و وظایف نیروی زمینی ارتش	۴۴
کلیاتی در مورد تحرکات مرزی نیروهای عراقی قبل از تهاجم سراسر	۴۵
قرائن و شواهد احتمال جنگ از دیدگاه کارشناسان نظامی ارتش در سال‌های ۵۸ و ۵۹	۴۷
علل، اهداف و زمینه‌سازی رژیم بعث عراق در تهاجم علیه نظام جمهوری اسلامی ایران و عوامل کاهش‌دهنده توانمندی‌های ارتش ایران	۵۰
(۱) علل سیاسی	۵۰
(۲) علل نظامی حمله ارتش عراق به ایران	۵۲
گسترش نیروهای خودی در قبل از ۱۳۵۹/۶/۳۱ مستقر در مرزهای غربی کشور	۶۴
استعداد و گسترش نیروهای ارتش عراق قبل از ۱۳۵۹/۶/۳۱ در نوار مرزی (در جنوب غربی کشور)	۶۵
بررسی وضعیت محیط داخلی و بین‌المللی جمهوری اسلامی ایران و عراق و مقایسه تطبیقی آن	۷۰

نقش گروه ۴۴ توپخانه در عملیات آفندی ثامن الائمه (ع).....	۵۰۸
نقش هوانیروز در عملیات ثامن الائمه (ع).....	۵۰۸
نقش پدافند هوایی در عملیات ثامن الائمه (ع).....	۵۱۷
نقش گروه ۰۱ مخابرات (ارتباط و مخابرات).....	۵۲۱
نقش نیروی هوایی در عملیات ثامن الائمه (ع).....	۵۲۲
نقش نیروی دریایی در عملیات ثامن الائمه (ع).....	۵۴۸
نقش یگانه‌های پشتیبانی خدمات رزمی.....	۵۵۲
فعالیت‌های آمادگاه آبیگ، مشهد و اصفهان.....	۵۵۲
نقش فرماندهی پشتیبانی منطقه ۲ در پشتیبانی از عملیات.....	۵۶۲
نقش جهاد سازندگی در عملیات ثامن الائمه (ع).....	۵۷۳
بخش هشتم: بررسی عملیات ثامن الائمه (ع) از دیدگاه اصول جنگ و تحلیل آن	۵۷۵
بررسی عملیات ثامن الائمه (ع) از دیدگاه اصول جنگ.....	۵۷۸
تحلیل عملیات.....	۵۸۷
محاسن و نقاط قوت، معایب و نواقص.....	۵۹۷
امحاسن و نقاط قوت نیروهای عمل کننده.....	۵۹۷
معایب و نواقص نیروهای عمل کننده.....	۵۹۸
دلایل اجرای تک‌های محدود که بعضی از صاحب‌نظران بی‌اطلاع از منظور از عملیات آفندی	
هر از گاهی اظهار نظر دور از دانش نظامی می‌کنند.....	۵۹۸
آخرین وضعیت نیروهای خودی بعد از عملیات.....	۶۰۰
تلفات نیروی انسانی ارتش و سپاه پاسداران و نیروهای مردمی در عملیات ثامن الائمه (ع).....	۶۰۱

فرهنگ واژه‌ها و اصطلاحات نظامی ۶۰۳

مفاهیم و اصطلاحات عمومی ۶۰۴

منابع و مآخذ ۶۰۵

www.ketab.ir

پیشگفتار

هویت تاریخی و فرهنگی هر ملت بستگی به چگونگی عملکرد آن ملت در هنگام بروز حوادث سخت و عبور از بحران‌ها دارد و تاریخ یک کشور تأثیر مهمی در هویت ملی و جهت‌گیری‌های استراتژیک یک ملت برجای خواهد گذاشت، لذت تدوین و نگارش حوادث تاریخی، ذخیره‌ای ارزشمند برای هر ملت محسوب می‌شود. تاریخ سازان و تاریخ‌نگاران الزاماً شخصیت واحدی ندارند اما گاهی ملاحظه می‌شود که تاریخ سازان خود به وقایع‌نگاری می‌پردازند؛ لذا آگاهی ریشه اختلافات مرزی و قرائن و شواهد جنگ و از همه مهم‌تر تهاجم نیروهای عراقی به سرزمین کشورمان ضرورت دارد.

ارتش مجهز و آماده عراق با اعتماد و اتکا به حمایت سیاسی، اقتصادی و نظامی قدرت‌های منطقه‌ای و فرا منطقه‌ای و با ارزیابی محیط بین‌المللی و اوضاع داخلی جمهوری اسلامی در پایان شهریور ۱۳۵۹ از مرزهای ایران گذشت. صدام که از لحاظ روانشناسی سیاسی دارای شخصیتی بود که همواره تلاش می‌کرد خواسته‌های نفسانی خود را به عنوان یک خواست ملی تفسیر کند و آن را به صورت یک مصلحت اجتماعی به جامعه عراق و جهان عرب تحمیل نماید، با تصور این که نظام در حال گذار و انتقال قدرت ایران ساختار منعطف و آسیب‌پذیری دارد و قادر به مهار بحران‌ها و فشارهای سنگین خارجی نیست و با اطمینان از این که همه قدرت‌های منطقه‌ای و جهانی و نهادهای بین‌المللی از تهاجم وی حمایت خواهند کرد، ماشین جنگی خود را به حرکت درآورد. او در افق‌های دوردست نگاه استراتژیک خود اهداف عمیق، حیاتی و ارزشمندی را جست‌وجو می‌کرد. جداسازی بخش‌های عمده‌ای از خوزستان، اتصال آزاد و امن به آب‌های خلیج فارس، تبدیل شدن به یک قدرت مسلط منطقه‌ای، رهبر جهان عرب و تضعیف یا براندازی نظام جمهوری اسلامی، همگی رؤیاهای بزرگی بودند که در ورای طرح‌های راهبردی رژیم عراق به چشم می‌خورد.